NÁVYKOVÉ LÁTKY a závislosti

Listopad 2021 – aktualizováno 2023

houbičky
alkohol
marihuana
tabák
Xanax
diazepam
heroin
káva
pervitin
kokain
ícko
nikotin
lsd
hašiš
extáze
koks
energetické nápoje

Co označujeme jako drogy a co jako návykové látky?

jsou látky působící na centrálně nervovou soustavu, kde mění mozkové funkce a způsobují dočasné změny ve vnímání, náladě, vědomí, chování; později trvalé změny ve zdraví, ve vztazích…

= NÁVYKOVÉ LÁTKY = DROGY

Jak dělíme návykové látky? – různé pohledy

- ✓ snadno dostupné – cigarety, alkohol, léky proti bolesti
- ✓ „cenově přijatelné“ pro mladé v ČR – tabák, cigarety, marihuana, pervitin (snadno připravitelná pouliční droga)
- ✓ legální X nelegální – jaký v tom je rozdíl?

- ➢ legální = zákonem ČR povolené:

Pro starší 18 let pouze prodej tabákových a alkoholových výrobků; léky jen na předpis lékaře.

- ➢ nelegální = zákon ČR nedovoluje:

Výroba, pěstování, přechovávání překupnictví, prodej návykových látek jsou v ČR nezákonné a trestné!

Dělení látek podle účinků:

- tlumivé:
  - heroin, alkohol
- povzbuzující:
  - kokain, pervitin, kofein, nikotin, extáze
- halucinogenní:
  - LSD, marihuana, lysohlávky

Rizika užívání návykových látek:

- snížení obranyschopnosti organismu
- poruchy a zpomalení růstu dětí a mladých lidí, nižší porodní váha novorozenců a jejich závislost
- zvýšení rizika vzniku nádorových onemocnění
- poškození vnitřních orgánů – často nevratné
- snížení produkce mužských pohlavních hormonů
- škodlivý vliv na centrální mozkovou soustavu
- změna osobnosti člověka = časem mění lidské vztahy
- změny chování a emocionálního prožívání
- riziko nákazy virem HIV a žloutenkou typu C
- výrazné zhubnutí
- finanční problémy

ÚČINKY některých drog

KOKAIN neboli *koks*

- bílý prášek, který se šňupe
- mění mozek již dvě hodiny po užití – v mozku začínají narůstat dendritické buňky, jež si pamatují „stopu“ drogy, která pak vede nebo ponouká člověka k dalšímu užití
- Cena: 2000-3500 Kč / 1g, **ale pozor!** Čím déle užíváš, tím častěji a více potřebuješ ….11000-35000 Kč / 1 den.

EXTÁZE neboli *éčko*

- výrazně mění vnímání okolního světa než, jaký ve skutečnosti je, **aniž by si to člověk uvědomoval**
- účinky po krátkodobém užívání:
  zhoršený úsudek, falešný pocit náklonnosti, zmatek, deprese, úzkost, problémy se spánkem, paranoia, svalové napětí, slabost, zimnice, nevolnost, zhoršené vidění
- účinky po dlouhodobém užívání:
  poškození myšlení a paměti, zhoršení učení, degenerace nervových svazků a zakončení, deprese, úzkost, ztráta paměti, selhání ledvin, kardiovaskulární selhání, křeče

cena: 200-300 Kč (na party většinou 400 Kč)

MARIHUANA neboli *tráva*

- usušená květenství samičích rostlin
- změny vnímání – starosti odplouvají, nic není problém
- stopy THC (tetrahydrokanabinoid) v organismu (vlasy, moč, sliny):
  při jednom užití – 8 dní
  při dlouhodobém užívání – až 30 dnů
  z vlasů a krve – až 90 dnů
- cena: 200-300 Kč (v 1 cigaretě asi 1 gram konopí)

CIGARETY / ALKOHOL

- obsahují oxid uhelnatý, který znemožňuje přenos kyslíku do tkání a způsobuje tzv. tkáňové dušení
- dehet – rakovinotvorná látka, usazuje se v plicích
- oxid dusíku – způsobuje nadměrnou kazivost zubů, dásní; vyšší výskyt respiračních onemocnění

- alkohol obsahuje ethanol, který působí tlumivě na lidský organismus
- způsobuje nadváhu, při dlouhodobém užíváním při přidružení trávicích problémů naopak podvýživa
- nerovnováha minerálů v těle, nejčastěji zasažena játra, která nezvládají nápor čištění a začnou se zahlcovat neboli tvrdnout

ŽVÝKACÍ TABÁK neboli *snus*

„Užívání žvýkacího tabáku není v ČR nijak omezováno nebo penalizováno…..“

=

Vem si 1 sáček
Vlož si sáček pod vrchní ret
Užívej si!

Sáček obsahuje 28 karcinogenních látek a více nikotinu než 1 cigareta.

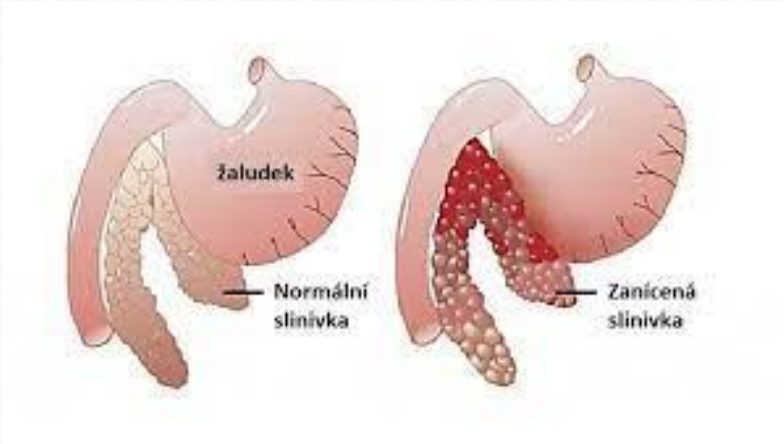

zánět jícnu

„Užívání žvýkacího tabáku není v ČR nijak omezováno nebo penalizováno…..“ (od 18 let věku)

UPDATE: Od roku 2023 již neplatí!!!

Co škola a návykové látky?

Školní řád – Kapitola 10: Ochrana před sociálně patologickými jevy – bod 4:

Žáci školy mají přísný zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy. Porušení tohoto zákazu se bere jako hrubé porušení školního řádu.

5. Ředitel školy využije všech možností daných mu příslušným zákonem včetně možnosti dát podnět k zahájení trestního stíhání osob, které se na porušení tohoto zákazu podílely.

Stojí za zhlédnutí:

DROGY BEROU DUŠI (Dokument 2017) - YouTube

Zpracovala: Mgr. Markéta Kropáčová – metodik prevence rizikového chování